

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování je střešovým zákonem, který upravuje základní podmínky poskytování zdravotních služeb. Určuje základní definice zdravotní služby jako zcela nového pojmu ve vztahu k dosavadním právním předpisům, podmínky pro její poskytování, práva a povinnosti subjektů poskytujících zdravotní služby, práva a povinnosti pacientů (příjemců zdravotních služeb), jejichž postavení se v procesu poskytování zdravotních služeb významně zlepšuje, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků. Důraz je kladen zejména na práva a bezpečí pacienta a jeho individuální potřeby. Vymezení práv pacientů je v nové právní úpravě definováno mnohem konkrétněji než v dosavadních právních předpisech. Práva pacientů jsou vymezena tak, aby bylo jednoznačně zřejmé, že **pacient je při poskytování zdravotních služeb rovnocenným partnerem poskytovatele zdravotních služeb a zdravotnických pracovníků** s právem vyslovit souhlas či nesouhlas s poskytovanými zdravotními službami, a to na základě řádně sdělené informace a poučení o poskytovaných zdravotních službách poskytovatelem zdravotních služeb nebo osobou jím k tomu určenou. Práva pacientů jsou tak řešena zejména v souladu s principy Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dalšími principy zohledňovanými ve státech EU. Níže uvedený text obsahuje výťah toho nejpodstatnějšího z výše uvedeného zákona, s obsahem povinností zdravotnických pracovníků.

Povinnosti zdravotnických pracovníků:

- informovat pacienta o jeho zdravotním stavu a navrženém individuálním léčebném postupu a umožnit pacientovi klást doplňující otázky,
- poskytovat zdravotní služby, ke kterým získal odbornou nebo specializovanou způsobilost, v rozsahu odpovídajícím jeho způsobilosti a zdravotnímu stavu pacienta,
- poskytovat zdravotní služby na náležité odborné úrovni,
- řídit se etickými principy,
- poskytovat neprodleně odbornou první pomoc každému, jestliže by bez této pomoci byl ohrožen jeho život nebo vážně ohroženo zdraví a není-li pomoc včas dosažitelná obvyklým způsobem, a zajistit mu podle potřeby poskytnutí zdravotních služeb,
- zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, respektovat GDPR,
- informovat pacienta o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění,
- informovat pacienta, že se na poskytování zdravotních služeb mohou podílet osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka,
- zajistit, aby byl pacient seznámen se svými právy a povinnostmi při poskytování zdravotních služeb a vnitřním řádem,
- umožnit pobyt zákonného zástupce společně s nezletilým pacientem nebo pacientem s omezenou svéprávností, pokud to umožňuje vybavení zdravotnického zařízení nebo pokud nebude narušeno poskytování zdravotních služeb, anebo takový pobyt není na základě jiného právního předpisu vyloučen,
- vybavit pacienta při propuštění léčivými přípravky a zdravotnickými prostředky na 3 dny.

Práva zdravotnických pracovníků

- získat od pacienta informace o tom, že pacient, kterému má poskytovat zdravotní služby, je nosičem infekční nemoci,
- získat od pacienta informace o dalších závažných skutečnostech týkajících se pacientova zdravotního stavu,
- neposkytnout zdravotní služby v případě, že by došlo při jejich poskytování k přímému ohrožení jeho života nebo k vážnému ohrožení jeho zdraví,
- odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi v případě, že by jejich poskytnutí odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání,
- vyžadovat po pacientovi prokázání totožnosti občanským průkazem s právem odmítnout léčbu pokud pacient odmítne prokázat svou totožnost a nejde o neodkladnou péči.

Vypracovala: Ing. Bc. Andrea Mašínová, Ph.D., DBA, LL. M., Mgr. Martin Šlapák

Schválila: JUDr. Jaroslava Nováková

Dne: 1. 8. 2021

Platnost do: revize